

אהבת הארץ היא אהבת האדם

אחת הטענות הרווחות בשמאל היא שלימין חשובה יותר ארץ ישראל מחיי האדם, ואי לכך, אהבת האדמה והארץ והרצון לשלוט בה שקולים לפשיזם. כך מצליחה לוגיקה בושלת לקרוס לתוך עצמה

קובי קמין

הכללית, אך זוהי טענה שמוסדת על סתירה לוגית מובהקת, והיא מעידה בעיקר על המחזיק בה שאינו מבין את משמעותה. הטענה הזאת משולה לאמירה: "לאדם יש שתי רגליים, וכך גם לתרנגול - אי לכך האדם הוא תרנגול". או במילים אחרות: זוהי מסקנה שאינה קשורה

בדבר, ואין לה אפילו רצף לוגי משמעותי. אבל היא נוחה מאוד להשמעה ועושה רושם של הקשר, שכאמור אינו קיים כלל וכלל.

כך, למשל, למען האידיאל של הקמת המולדת ההיסטורית של עם ישראל מחדש הקימו את הארץ ושילמו בחייהם מאות ואלפי יהודים ובהם אנשי ימין ואנשי שמאל. האם ניתן לחבר אליהם את התואר 'פשיסטים'? האם יש בכך איזשהו רצף לוגי, הקשר מוסרי? כן, בדמיונו של שונא אדם המתנאה בתואר 'נאור' ו'אוהב אדם', מבלי להבין כלל את משמעות המושגים עצמם.

אהבת האדם היא אחד מיסודותיו של עם ישראל. גישתו היא מוסרית לעילא, וחיי האדם, לבד מהיותם מקודשים, גם אמורים (ע"ע עם ישראל) להיות בעלי משמעות, קרי, לא די לו לאדם להתקיים ללא מטרה, ערכים או מוסר. ולרעיון המוסרי יש גם התחייבויות משל עצמו. אמירת המילים "אני מוסרי" ללא כל התחייבות, ללא כל עשיית מעשה מוסרי, ללא מוכנות להגן על העמדות המוסריות, על עקרונות המוסר, מסתכמת בלא כלום. המוסר מחייב לא פעם להילחם ולשלם מחיר על העקרונות היסודיים של הקיום.

אהבת ארץ ישראל, כמות שהיא, כמושכל בסיס, כאקסיומה ראשונית, היא אחד מהעקרונות הראשונים של היותך בן לעם ישראל. לאמור, ותר על אהבתך לארץ ולאדמתה, וויתרת על חיידך, על תרבותך, על המוסר, על זהותך היסודית - וכך תביא להתפוררות, לשכחה ובסופו של דבר להיעלמות כאבק פורח.

חובבי הלוגיקה הטהורה יצביעו מייד על מושג ה'אהבה' ובהרחבה על המושג 'אהבת ארץ ישראל', כרגש הסותר את ההליכים הלוגיים ואי לכך ככשל מובנה. אך ראוי לציין כמו כן כי אותה הלוגיקה הטהורה היא חרב פיפיות. ומדוע? ראשית, הלוגיקה אינה ערך עליון או מוסרי, היא אך ורק שיטת חשיבה. שנית, האדם אינו יצור לוגי טהור, כי אם בעל רגש וחשישה. אהבת ארץ ישראל אצל עם ישראל אינה 'אהבה לוגית'. שורשיה, כמו כל עיקרון מוסרי, נעוצים ברגש, בחישה האנושית. ובהרחבה: רע ומר יהיה העולם שאנו חיים בו, אם הלוגיקה הטהורה תהיה קנה המידה היחיד. בעולם שכזה (למשל) הפתרון הלוגי לריבוי אוכלוסין יהיה לירות במחציתם. זהו פתרון לוגי פשוט - אך לקוי חד-משמעית מבחינה מוסרית.

אי לכך, אהבת האדמה, קרי ארץ ישראל, אינה אלא הרחבה מוסרית של אהבת עצמך, אהבת משפחתך, אהבת עמך, הסכמה, רצון והתחייבות להיות חלק מציביליזציה מפוארת ועתיקה. אהבת אדמתך היא השורש הראשוני של תחושתך, של התרבות שממנה צמחת, היא היתד שעליו נבנתה שרידתו של עם ישראל לאורך הדורות, וכאמור, היא מושא געגועיו.

לסיכום: מי שרוצה להיעלם, לזנוח את המוסר ולוותר על קיום משמעותי כחלק מעם ישראל, רשאי כמובן לעשות כך, אך מי שחפץ חיים, שהוא בעל מוסר, מבין ורואה את עצמו כחלק מעם ישראל, כאדם בעל משמעות, כמי שחיי האדם מקודשים בעיניו - ראוי לו לאהוב את ארץ ישראל, את אדמתה ואת עמו.

קובי קמין הוא סופר, בעל חנות הספרים 'קדמת עדן' ומנהל בפורום קפה שפירא.

רכוש העם היהודי, וכדין כל מי שאינו מוכן להעניק את רכושו לאחר ללא הצדקה או לחלוק אותו עם אויב מר השואף להשמידו, רצונם של היהודים בני עמי זכותם המלאה מדורי דורות היא לשלוט בה, לחיות בה, להיות בה, לגדל בה את ילדיו, לנצח.

יונה לוי גרוסמן, 136 - מתוך הסדרה "מחשבות על מחשבות", שמן על בד, 100X70 סמ', 1985. לפרסום יצירות 050-8621524

אהבת האדמה, קרי ארץ ישראל, אינה אלא הרחבה מוסרית של אהבת עצמך, אהבת משפחתך, אהבת עמך, הסכמה, רצון והתחייבות להיות חלק מציביליזציה מפוארת ועתיקה. אהבת אדמתך היא השורש הראשוני של תחושתך, של התרבות שממנה צמחת

הייתכן כי יש אנשים המוכנים בשם ה'נאורות' או 'אהבת האדם' או 'קדושת החיים' להעניק לשודדים ורוצחים את פרי עמלם של דורות? את רכושם של אנשים אחרים? את רכוש משפחתם של אנשים אחרים? את רכוש העם היהודי?

המציאות מוכיחה כי יש אנשים מסוג זה. אך אלו משולים למי שמוכן למכור את ילדיו לעבדות, להיכנע לכל חסונות ויתרה מכך - לספק אלפי הצדקות לאלו שרוצים ומתכוונים להרוג אותם. אלו הם טרפו החוקי של השודד. לטעמי ולפי מיטב שיפוטי, מי שמסוגל לכך אך אינו מוכן להגן על רכושו, ויהיה הוא ארצו, אדמתו, ביתו, חיייו או משפחתו - אינו ראוי לאף אחד מהם.

האם משמעות הדבר היא שהמחזיק בהשקפה כהשקפתי אוהב פחות את חיי האדם? יש טענה כזו, טענה המגיעה מהצד השמאלי של השקפת העולם

ובכן, עבורנו היהודים, אחד העמים העתיקים ביותר ובעל היסטוריה ארוכה ומפוארת, עבורנו ארץ ישראל היא האדמה האחת והיחידה. היא ארצם של אבות אבותינו, של בני עמנו, היא מושא הכיסופים של היהודים בכל שנות הגלות הארוכה. באדמות אלו, ברגבי העפר של

כשניגשים לדיבור או כתיבה על מושג כמו פשיזם, חשוב להזכיר שמדובר בשיטת חשיבה ושיטת שלטון שאין בינה ובין אהבת המולדת ולא כלום. יש אנשים שאינם אוהבים את מקום מגוריהם, יש שאינם אוהבים את אדמתם, ויש שאינם אוהבים או אפילו מרגישים חיבור לעמם. יש. אינני מגנה אותם. זוהי זכותם. מאידך גיסא, האם האזכורים אינם חשים באהבה לאדמתם, אותה האדמה שהשקיעו בה את זיעתם והפכו אותה משדה בור לאדמה פורחת ומניבה? האם מי שמכיר את חצרו, סידר אותה באהבה, נטע בה עצים, ערסל, גפן מטפסת או כל דבר אחר המרחיב את תודעתו וגורם לו אושר ואוהב אותה - פגום מיסודו? האם בית שבו חלפו עליו ימי ילדותו, נערותו ובגרותו, בית שאני מכיר את קירותיו, את צבעו, את צורתו, שכל זיכרונותי נצברו בכתליו, ובהתאם לכך ליבי יוצא מאהבתי אליו, כבר הופך אותי מאדם אוהב לפשיסט? ואם להרחיב את הדבר - האם אהבתי לבני עמי ולא 'לאנושות כולה', הופכת אותי לנאור פחות? 'לא מתקדם' בדעותיי? למוסרי פחות? האם אהבתי לילדותי והעדתתי את משפחתי על פני אחרים הופכות אותי לחסר מוסר?

התשובה הפשוטה היא זו: מי שאינו ניחן באותה היכולת לאהוב את אדמתו וברצון לטפח אותה, לשלוט בה ולעיתים אף לשלם מחיר גבוה על כך, אינו מבין את משמעות המושג פשיזם, וודאי אף אינו מבין את הרעיון המוסרי העומד בבסיס אהבת הארץ.

ואפרט: אהבת האדם למולדתו היא ערך בעל משמעות שלא ניתן לכמת או להעריך מתמטית. יתרה מכך - ההיסטוריה כבר הוכיחה באינספור דוגמאות כי מי שאיבד את אהבתו וקשריו לאדמתו ולמקורותיו - אם לא מצא לעצמו תחליף הולם - אומתו התפוררה ונעלמה למחשכי ההיסטוריה. כך, לדוגמה, מאות אלפי המהגרים לאמריקה לפני מאתיים שנה לפחות - למרות אהבתם למולדתם החדשה אמריקה, עד היום מתגאים באהבתם, חיבתם וגעגועיהם לארצות מוצאם ההיסטוריות. כך יש באמריקה הגדולה קהילות של אירים, רבעים של סינים, אזורים ושכונות של איטלקים לשעבר, ואף ילידי המקום זה מאות שנים קוראים לעצמם בגאווה אפרו-אמריקאים. (האם הדבר הופך אותם לפשיסטים?)

ארץ ישראל, התגבשה זהותו של העם היהודי, והוקמה הציביליזציה המוסרית-תרבותית הראשונה על פני העולם הזה כולו. העם שאני משתייך אליו, הציביליזציה שאני יורשה הישיר, קבע כאן את משכנו בין הגבעות וההרים, בין מישורי השפלה, בתוך יהודה ושומרון, עמק יזרעאל והכינרת. וכמו שהאמריקאי אוהב את אמריקה עד לשד עצמותיו, הצרפתי את צרפת וההולנדי את הולנד, כך אני ובני עמי אוהבים את מולדתנו. כך, בזכות ולא בחסד, באהבה ולא בשנאה, בעבודה קשה במשך דורות ארוכים, נקבע כי ארץ ישראל היא

לאדמתו ולמקורותיו - אם לא מצא לעצמו תחליף הולם - אומתו התפוררה ונעלמה למחשכי ההיסטוריה. כך, לדוגמה, מאות אלפי המהגרים לאמריקה לפני מאתיים שנה לפחות - למרות אהבתם למולדתם החדשה אמריקה, עד היום מתגאים באהבתם, חיבתם וגעגועיהם לארצות מוצאם ההיסטוריות. כך יש באמריקה הגדולה קהילות של אירים, רבעים של סינים, אזורים ושכונות של איטלקים לשעבר, ואף ילידי המקום זה מאות שנים קוראים לעצמם בגאווה אפרו-אמריקאים. (האם הדבר הופך אותם לפשיסטים?)

לימוד תורה מעשיים טווחיים, מפיצים שפי החפ"ד נעם צביה לתתא"י? נאם מצפה יריתו דרוש לשנה"ל התשפ"ד מחנך מעולה לפרטים וקו"ח: bis.mitspe@gmail.com

לאולפנת נוה דקלים דרושות לתשפ"ד מחנכת תורנית, בעלת ידע, עם לב גדול שרואה עצמה חלק משליחות חינוכית משמעותית במסגרת עבודה בבית הספר ובפנימייה. תעודת הוראה חובה! רכזת חינוך חברתי וערכי תורנית, יצירתית, יוזמת שרואה עצמה חלק משליחות חינוכית משמעותית תנאי סף: תעודת הוראה תואר בחינוך בלתי פורמלי או הכשרה לתפקיד ריכוז חברתי מסעם מינהל חברה ונוער קורות חיים והמלצות ulpena@und.co.il כתובתנו: אולפנת נוה דקלים, רחוב נוה דקלים 1.